rtmnuonline.com

Bachelor of Science (B.Sc.) Semester—I (C.B.S.) Examination

SANSKRIT

Compulsory Paper—2

समयः — होरात्रयम्] [गुणाङ्काः — 60

सूचना :—विशेषनिर्देशाभावे उत्तराणि स्वीकृतभाषया लिखत।

1. कथां लिखत — वदान्यश्रेष्ठ भोजः **अथवा** इन्द्रियकथा। 12

2. मुनिः कथम् अहङ्कारम् आपद्यत ? तस्य गर्वहरणं केन कृतं कथं च कृतम् इति' नाहं बलाका' इति पाठस्य आधारेण लिखत। 12

अथवा

चौरविप्रेण मृत्युसमये स्वकीय पाण्डित्यं कथं प्रकटीकृतम् ? इति सहायः क्षेमकारकः इति पाठस्य आधारेण लिखत।

3. (अ) अनुवादं कुरुत :— 6

लवः — आर्य, क एष चन्द्रकेतुर्नाम

जनकः — जानासि रामलक्ष्मणौ दाशरथी ?

लवः — एतावेव रामायणकथापुरुषौ।

जनकः — अथ किम्।

लवः — तत्कथं न जानामि।

जनकः — तस्य लक्ष्मणस्यायमात्मजश्चन्द्रकेतुः।

लवः — उर्मिलायाः पुत्रस्तर्हि मैथिलस्य राजर्षेर्दौहित्रः।

अथवा

नाविकः — उत्तरल-कल्लोलाघातैः दोलायमानायाः मम नौकायाः पुरस्तात् स्थित्वा, "शीघ्रं मां तत्र प्रापय" इति माम् आदिशत्।

स्त्री — तदा त्वया किम् उक्तम् ?

नाविकः — (सहासम्) न यथा त्वया मां निवर्तयितुम्।

स्त्री — अलं परिहासेन ! वृत्तान्तं कथय।

नाविकः — तस्य निर्धनत्वं तर्कयित्वा, 'शुल्केन विना न अहं नेष्यामि' इति मया उक्तम्।

(ब) निम्नलिखितं परिच्छेदं पठित्वा उत्तराणि **संस्कृतभाषया** लिखत :— 6

आसीत् श्रीमन्नृपति-विक्रमादित्यस्य राज्ये पुरन्दरपुरं नाम नगरम्। तत्र कश्चिन्महाधनिकः श्रेष्ठी न्यवसत् तस्य चत्वारः पुत्राः आसन्। अन्यदा तेन देहावसानसमये पुत्राः प्रोक्ताः — भो वत्साः ! युष्मामिः संभूय स्थेयम्। यदि स्थातुं न पारयेत् तदा मदीय-शयन-स्थाने म चाधस्तात् युष्मन्नामाङ्किताः चत्वारः कलशाः सन्ति ते प्रत्येकं ग्राह्याः।

(i) पुरन्दरपुरं कस्य राज्ये आसीत् ?

(ii) तत्र कः न्यवसत्।

(iii) तस्य कति पुत्राः आसन्।

(iv) तेन कदा पुत्राः प्रोक्ताः।

(v) तेन चत्वारः कलशाः कुत्र स्थापिताः ?

(vi) एषः परिच्छेदः कसमात् पाठात् उद्धृतः ?

rtmnuonline.com

4. टिप्पणी **द्वयं** लिखत :— 12

(i) व्यास:

(ii) कालिदास:

(iii) अश्वघोष: ।

5. (अ) **द्वयो:** ससन्दर्भं स्पष्टीकरणं लिखित :—

(i) देवपितृकार्याभ्यां न प्रमदितव्यम्।

(ii) जन्मत्रये तदकरोत् पुरुष: पुराण:।

(iii) स्पृहयामि खलु दुर्ललिताय अस्मै।

(iv) अहो रामभद्रस्य क्षिप्रकारिता।

(ब) अनुरूपं योजयत :—

अ	ब
अश्वघोष:	स्वप्नवासवदत्तम्
भास:	हर्षचरितम्
भारवि:	उत्तररामचरितम्
बाणभट्ट:	किरातार्जनीयम्
भवभूति:	विवेकानन्द विजयम्
डॉ. श्री. भा वर्णेकर	सौन्दरानन्दम्

12

835
www.rtmnuonline.com
835
835
www.rtmnuonline.com
835
835